

LBRIS

We know
books

TRAMZ
Mănușău & C. P. 1909

RAYMOND THORNTON CHANDLER s-a născut în Chicago, Illinois, în 1888. Abandonat de tată, s-a mutat împreună cu mama sa în Marea Britanie în 1900. În timp, se angajează ca reporter la *Daily Express* și *Bristol Western Gazette*, însă nu reușește să-și construiască o carieră de succes ca jurnalist. În 1917, anul în care Statele Unite intră în război, se înrolează în forțele canadiene pentru continentul european. Ajunge în tranșeele din Franța alături de trupele britanice, iar după armistițiu se întoarce în Los Angeles. Cariera lui urmează un curs ascendent, devenind în 1932 vicepreședinte al sindicatului Dabney Oil. Un an mai târziu însă, Marea Depresiune, alcoolul și absențele repetate de la serviciu duc la concedierea lui. La vârsta de patruzeci și cinci de ani și la îndemnul soției sale, Cissy Pascal, se dedică scrisului, abordând genul pulp. *Somnul de veci*, primul său roman, va vedea lumina tiparului în 1939, aducându-i un succes care îl va propulsa ca scenarist la Hollywood. Colaborează cu Billy Wilder la scenariul filmului *Double Indemnity* (1944) și la *Strangers on a Train* (1951), regizat de Alfred Hitchcock. Este considerat întemeietorul romanului polițist modern american, protagonistul său Philip Marlowe fiind astăzi sinonim cu termenul „detectiv particular“.

RAYMOND CHANDLER

Adio, iubito!

Ediția a III-a

Traducere din limba engleză de
MIRCEA PRICĂJAN

Cuvânt-înainte
COLIN DEXTER

NEMIRA

Editor coordonator: Andreea ROȘET
Coperta: Adnan VASILE
Prepress copertă: Alexandru CSUKOR
Redactor: Adriana BĂDESCU
Tehnoredactor: Antonela IVAN

We know
books

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

Chandler, Raymond

Adio, iubito! / Raymond Chandler ; trad. din lb. engleză :

Mircea Pricăjan ; cuv. înainte: Colin Dexter. - Ed. a 3-a. - București

: Editura Nemira, 2025

ISBN 978-606-43-2192-3

I. Pricăjan, Mircea (trad.)

II. Dexter, Colin (pref.)

821.111

Raymond Chandler

FAREWELL, MY LOVELY

Copyright © 1940 by Raymond Chandler

All rights reserved

Copyright © Nemira, 2010, 2014, 2025,

pentru prezenta ediție în limba română

Nemira Smart este colecția de cărți de buzunar a editurii **NEMIRA**.

Orice reproducere, totală sau parțială,
a acestei lucrări, închirierea acestei cărți
fără acordul scris al editorului sunt strict interzise
și se pedepsesc conform Legii dreptului de autor.

ISBN 978-606-43-2192-3

COLIN DEXTER DESPRE *ADIO, IUBITO!*

Deseori am fost întrebat care ar fi autorul pe care l-aș pune pe prima treaptă în ierarhia romanului *noir* și, deja de mai multe decenii, alegerea mea a rămas neschimbată: Raymond Chandler. Ca pe alți câțiva scriitori, mi-l imaginez pe Chandler apropiindu-se de Sfântul Petru – și, sunt sigur, trecând fără probleme dincolo de el – cu o cutie relativ ușoară de cărți la subsuoară, inclusiv al doilea roman al său, *Adio, iubito!*, un titlu pe care editorii l-au considerat riscant, dar pe care Chandler însuși l-a văzut ca pe o reușită. Eu, unul, sunt de partea lui Chandler.

În acest roman, autorul nostru abordează două direcții de acțiune aparent distincte, care încep treptat să se împletească, pentru ca apoi să se contopească într-un final cu totul surprinzător și zdrobitor. Începem cu eliberarea, după opt ani de închisoare, a lui Moose Malloy – înalt de doi metri și lat cât un camion de bere – care își caută fosta iubită, pe cântăreața Velma, când îl întâlnește pe Philip Marlowe, cel care narează povestea. Marlowe este un detectiv dintr-o bucată, amator de poante mușcatoare, extrem de integru și cu o morală solidă care-l distinge de toți ceilalți. Nu este însă nici pe departe un supererou, întrucât el însuși își recunoaște defectele și temerile. În cursul investigațiilor sale, în vreme ce se confruntă nu doar cu niște gangsteri corupți care se cred mai presus de lege, dar și cu ofițerii legii în persoană, este ciomăgit, drogat și împușcat. Și totuși, Marlowe reușește cumva să reziste, cu mintea și trupul relativ neafectate, se pare, de excesiva sa dependență de alcool și tutun. Îngăduiți-mi însă să nu mai dezvălui nimic despre poveste.

Precum Hammett înaintea sa, Chandler a ridicat genul narațiunii detectivistice la nivelul unei forme de artă. Imaginea „lejeră“ a faptelor mișești din *Mayhem Parva* au dispărut de pe scenă și, în locul ei, avem o imagine „realistă“ și colorată a vieții urbane, prin intermediul uriașului Los Angeles, unde fărâdelegile sunt declanșate de întâmplări necruțătoare și emina-mente credibile. Din prima pagină a acestui roman suntem conștienți că Chandler este într-adevăr un scriitor extraordinar. Simțul lui pentru dialog este proaspăt și incredibil de rafinat: „M-ai mințit“, spune un reprezentant al poliției. „Cu plăcere“, răspunde Marlowe. Acest talent se vede la tot pasul. Altercațiile laconice slujesc atât la accelerarea ritmului poveștii, cât și la individualizarea trăsăturilor personajelor implicate în poveste. Natura izbitoare a stilului literar al lui Chandler poate fi ilustrată mai departe cu exemple ale măiestriei sale întru folosirea comparației culese din aproape fiecare pagină. Clișeele sunt mai rare ca apariția cometei Halley: un om, care își recapătă în sfârșit cunoștința după ce a fost aruncat prin aer în cealaltă parte a încăperii, se mișcă pe lângă plintă „ca o muscă cu o singură aripă“; încercarea nereușită a unei femei de-a fermeca este „slabă ca un ceai chinezesc“; vocea unui răufăcător este „rece ca o cină la cantină“ și așa mai departe.

Stilul de viață al lui Marlowe, nu într-un totu dominat de slăbiciunea sa pentru sticla de serviciu din sertarul de jos al biroului, este un amestec de realism și romantism. În definitiv, el este sedus nu doar de blonda devastatoare care ar „face un episod să tragă un șut într-un vitraliu“, dar și de o roșcată atrăgătoare care-i spune lui Marlowe, cât se poate de direct, ce râvnește: „La naiba, mi-aș dori să fiu sărutată!“

Chandler susținea că text clasic este acela „care epuizează toate posibilitățile formei sale și nu poate fi ușor depășit“. Deși s-ar putea ca o poveste detectivistică „perfectă“ să nu existe, *Adio, iubito!* se apropie de acest ideal înalt mai mult decât oricare altă carte ar ieși vreodată în calea cititorului.

COLIN DEXTER

1

Era un cvartal din acela mixt, pe Central Avenue, unul dintre cele care nu sunt încă ocupate exclusiv de negri. Tocmai ieșisem dintr-o frizerie de cartier unde o agenție a forțelor de muncă își închipuia că ar lucra un frizer pe nume Dimitrios Aleidis. Era o chestiune mărunță. Soția lui zicea că este dispusă să cheltuiască niște bănuți ca să-l vadă din nou acasă.

Nu l-am găsit, și nici de la doamna Aleidis n-am văzut o para chioară.

Era o zi călduroasă, aproape de sfârșitul lui martie. Am rămas în fața frizeriei uitându-mă în sus la firma cu neon de la primul etaj, unde își desfășura activitatea o sală de jocuri numită Florian's. Tot într-acolo se mai uita un bărbat. Privea în sus, la geamurile prăfuite, cu un soi de atenție extatică, precum un imigrant spătos care vede pentru prima dată Statuia Libertății. Era un bărbat masiv, însă nu avea mai mult de doi metri înălțime și nu era mai lat decât un camion de bere. Se afla la aproximativ zece pași de mine. Brațele îi atârnavu inerte pe lângă corp și un trabuc uitat fumea între degetele lui enorme.

Negri slabi și tăcuți treceau pe stradă în ambele direcții și se uitau la el chiorăș, ferindu-și iute privirea. Și aveau la ce să se holbeze. Purta o pălărie ponosită, un sacou sport gri trecut prin multe, cu nasturi albi ca niște mingi de golf, cămașă maro, cravată galbenă, pantaloni gri de flanel și pantofi din piele de aligator, cu bombeuri albe. Din buzunarul de la piept curgea în cascadă o batistă de un galben la fel de țipător precum cravata. La bentița pălăriei erau înfipite două pene colorate, însă omul nu prea avea nevoie de ele. Chiar și pe Central Avenue, nici de departe cea mai sobră stradă din lume, în ceea

ce privea vestimentația, ieșea în evidență cam ca o tarantulă pe o felie de tort cu frișcă.

Avea un ten palid și obrajii cereau să fie rași. Orice ar fi făcut, necesitatea asta ar fi fost mereu vizibilă. Avea păr negru buclat și sprâncene stufoase, care aproape că se întâlneau deasupra nasului gros. Urechile îi erau mici și delicate pentru un om de dimensiunile sale, iar în ochi avea un licăr aproape de lacrimi, așa cum par să aibă oricând ochii cenușii. Arăta ca o statuie și, după un timp lung, a surăs.

A traversat încet trotuarul spre ușile duble, batante, care se deschideau către scările ce urcau la primul etaj. Le-a împins, a aruncat o privire degajată, inexpressivă, de-a lungul străzii, în stânga și în dreapta, și a intrat. Dacă ar fi fost mai pipiriu și ar fi avut haine mai șterse, așa fi putut crede că voia să pună în practică un jaf. Nu însă cu hainele acelea, nu cu pălăria aceea, și nu la cât era de mare.

Ușile s-au balansat spre exterior și s-au oprit aproape imediat. Înainte de a o face, totuși, s-au deschis din nou, violent. Ceva a zburat peste trotuar și a aterizat în rigolă, între două mașini parcate. S-a prăbușit în mâini și genunchi și a scos un sunet strident, ca un șobolan prins în cursă. S-a ridicat încet, și-a recuperat pălăria și a pășit înapoi pe trotuar. Era un tânăr mulțumit, cu umeri înguști, într-un costum liliachiu cu o garoafă la rever. Avea păr negru, lucios. A rămas cu gura deschisă și s-a tânguit un moment. Oamenii au căscat neinteresați ochii la el. Apoi și-a așezat pălăria într-o parte pe cap, s-a apropiat de perete și a luat-o în liniște de-a lungul străzii, mergând cu picioarele depărtate.

Tăcere. Circulația s-a reluat. M-am dus spre ușile duble și am rămas în fața lor. Eram nemișcate acum. Nu era treaba mea. Așa că le-am împins și am intrat.

Din semiîntuneric s-a desprins o mână în care așa fi putut șede ca într-un scaun, m-a apucat de umăr și m-a strâns cu vigoare. Apoi m-a ghidat pe ușă și m-a săltat ușor cale de o treaptă. Un chip mare s-a uitat la mine. O voce blândă și profundă mi-a spus, pe un ton așezat:

— Cică aci nu se fumează, hă? la mai scutește-mă, bătrâne.

Era întuneric acolo. Era liniște. De sus venea zvon de glasuri, însă eram singuri pe scări. Uriașul se uita solemn la mine și continua să-mi sfarme umărul cu mâna.

— Un cioroi, a spus. Tocma' l-am azvârlit afară. Ai văzut cum l-am azvârlit?

Mi-a dat drumul la umăr. Osul nu părea a fi rupt, însă brațul îmi era amorțit.

— Doar e genul ăsta de local, am zis, masându-mi umărul. La ce te așteptai?

— Nu spune asta, bătrâne, a tors uriașul încet, ca patru tigri după cină. Aci lucra Velma. Micuța Velma.

S-a întins iar după umărul meu. Am încercat să mă feresc, numai că individul era rapid ca o felină. A început să-mi mai frăgezească nițel mușchii cu degetele lui de fier.

— Mda, a zis. Micuța Velma. N-am mai văzut-o de opt ani. Vrei să zici că ăsta-i un local pentru negrotei?

I-am zis gătuît că asta era.

M-a mai săltat cale de două trepte. M-am zbătut, încercând să-mi fac loc, cât de un cot, măcar. Nu eram înarmat. Nu mi se păruse că era necesar pentru căutarea lui Dimitrios Aleidis. Iar acum mă îndoiam că un pistol mi-ar fi ajutat la ceva. Uriașul probabil că mi l-ar fi luat și l-ar fi înghițit.

— Urcă și vezi cu ochii tăi, am spus, încercând să nu las să mi se simtă durerea în glas.

Mi-a dat iarăși drumul. S-a uitat la mine cu un soi de tristețe în ochii lui gri.

— Sunt în toane bune, a spus. N-aș vrea să se ia careva de mine. Hai să urcăm împreună și să bem ceva.

— N-or să te servească. Ți-am spus că-i o bodegă a negrilor.

— N-am mai văzut-o pe Velma de opt ani, a rostit el cu vocea lui profundă, tristă. Opt ani lungi au trecut de când ne-am luat rămas-bun. De șase ani nu mi-a mai scris. Da' o fi având ea un motiv. Aci lucra. Frumoasă era. Hai să urcăm amândoi, ce zici?

— Bine, am țipat. Urc cu tine. Dar nu mă mai sălta. Lasă-mă să merg pe picioarele mele. Mă descurc. Sunt adult. Mă duc singur la toaletă și toate alea. Dar nu mă mai lua pe sus.

— Aci lucra Micuța Velma, a repetat el visător.

Nu mă asculta.

Am urcat scările. M-a lăsat să merg pe picioarele mele. Mă durea umărul. Eram leoarță la ceafă.

2

Alte două uși batante se închideau în capul scârilor, despărțindu-ne de ceea ce o fi fost în spatele lor. Uriașul le-a deschis ușor cu degetele mari și a intrat. Era o încăpere lungă și îngustă, nu foarte curată, nu foarte luminată, nu foarte veselă. În colț, un grup de negrotei sporovăiau în conul de lumină ce cădea peste o masă de zaruri. Lângă peretele din dreapta era un bar. Restul sălii era ocupat cu precădere de mescioare rotunde. Erau câțiva clienți, bărbați și femei, toți de culoare.

Larma de la masa de zaruri s-a oprit brusc și lumina de deasupra ei s-a mutat iute spre exterior. Tăcerea s-a lăsat dintr-odată, grea ca o bărcuță care a luat apă. Ochiul s-au întors spre noi, ochi castanii înfipti în fețe a căror nuanță varia de la cenușiu la negru-intens. Capetele s-au întors încet și ochii lor au scânteiat și s-au holbat cu bizara tăcere a unei rase străine.

Un negrotei mare, cu gât gros, stătea aplecat peste capătul barului cu elastice roz la mânecile cămășii și cu bretele roz cu alb încrucișate peste pieptu-i lat. „Bodyguard“ scria pe el, din cap până-n picioare. A coborât încet la pământ piciorul ridicat, s-a răsucit la fel de încet și s-a chiorât la noi, depărtându-și ușor picioarele și plimbându-și limba lată peste buze. Avea o față scofălciță, care arăta de parcă numai cupa unei dragline n-ar fi lovit-o, în rest le încasase pe toate. Era brăzdată de cicatrice, turtită, bătucită, sfărâmată și biciuită. Era o față pentru care frica nu însemna nimic. Promise toate tratamentele la care se poate gândi cineva.

Părul scurt și creț era vârstat cu fire cărunte. O ureche își pierduse lobul.

Negrul era greu și mătăhălos. Avea picioare mari, groase, care păreau nițel curbate, lucru neobișnuit pentru un negrotei. Și-a mai vânturat puțin limba, apoi a zâmbit și și-a mișcat

trupul. A venit spre noi adoptând postura degajată a unui luptător. Uriașul l-a așteptat fără a scoate măcar un păs.

Negroteiul cu elastice roz la brațe a pus o mână maronie masivă pe pieptul uriașului. Așa mare cum era, mâna aducea cu un ic. Uriașul nu s-a clintit. Bodyguardul a surâs subțire.

— E interzis albilor, frate. Ie numa' pentru ai de culoare. Regrete.

Uriașul și-a plimbat ochii mici și triști de jur împrejurul încăperii. Obrajii i se înroșiră puțin.

— Zgârie-brânză, a rostit el cu furie, cu răsufierea tăiată. Apoi a ridicat vocea. Unde-i Velma? l-a întrebat pe bodyguard.

Negroteiul a răs fals. A studiat hainele uriașului, cămașa lui maro și cravata galbenă, sacoul gri aspru și nasturii albi ca niște mingi de golf. A mișcat ușurel din capul său mare cât o baniță, studiindu-i vestimentația din diverse unghiuri. A coborât apoi privirea la pantofii din piele de crocodil. Și a chicotit ușor. Părea amuzat. Mi s-a făcut nițel milă de el. A grăit din nou, ușor.

— Velma, spui? Nu-i nicio Velma aci, frate. Nici pileală, nici muieri, nici nimic. Numa' scursuri, albule, numa' scursuri.

— Aici lucra Velma, a insistat uriașul.

A vorbit aproape visător, ca și când ar fi fost doar el, singur în pădure, culegând panseluțe. Eu mi-am scos batista și m-am șters din nou la ceafă.

Deodată, bodyguardul a răs.

— Sigur, a făcut el, aruncând iute o privire peste umăr, la publicul său. Velma lucra acilea. Da' Velma nu mai lucrează acilea. S-a retras. Ha-ha.

— Fii bun și ia-ți dracu' laba de pe cămașa mea, l-a avertizat uriașul.

Bodyguardul s-a încruntat. Nu era obișnuit să i se vorbească așa. A luat mâna de pe cămașă și a strâns-o într-un pumn cam de dimensiunea și culoarea unei vinete mari. Trebuia să-și apere serviciul, reputația de dur, imaginea publică. S-a gândit la acestea o secundă și a făcut o greșală. A avântat pumnul foarte tare și scurt, cu o smucitură bruscă din cot, și l-a nimerit pe uriaș într-o parte a maxilarului. În încăperea s-a auzit un suspin slab.

A fost un pumn zdravăn. Umărul lăsat și corpul acționând ca un arc. A fost multă greutate în acel pumn și bărbatul care l-a aplicat avusese parte de un antrenament îndelungat. Uriașul nu și-a mișcat scăfărlia mai mult de doi centimetri. N-a încercat să pareze lovitura. A încasat pumnul, s-a scuturat ușor, a scos un sunet gutural slab și l-a apucat pe bodyguard de gât.

Bodyguardul a încercat să-i aplice un genunchi în vintre. Uriașul l-a răsucit prin aer, depărtându-și picioarele, făcând pan-tofii țipători să alunece pe linoleumul copt care acoperea podeaua. L-a forțat pe bodyguard să se îndoiască de spate și a mutat mâna dreaptă la cureaua negrului. Cureaua a plesnit ca o bucată de sfoară. Uriașul și-a pus mâinile enorme pe spinarea bodyguardului și s-a opintit. L-a aruncat cât colo prin încăperea. Negrul s-a răsucit, s-a împleticit, a fluturat din brațe. Trei meseni s-au ferit din calea lui. Bodyguardul s-a prăbușit, trăgând după el o masă, și s-a izbit de plintă cu o bufnitură care trebuie să se fi auzit și în Denver. Picioarele i-au zvâcnit. Apoi a rămas nemișcat.

— Unii oameni, a zis uriașul, chiar nu știu când nu-i bine să faci pe durul. S-a întors spre mine. Da, a mai zis. Hai să bem ceva, tu și eu.

S-a dus la bar. Clienții, câte unul, doi sau trei, au devenit umbre tăcute, plutind fără zgomot prin încăperea, și au ieșit în tăcere pe ușile din capul scârilor. Fără zgomot, ca niște umbre pe iarbă. Nici măcar n-au lăsat ușile să se legene.

Noi ne-am sprijinit de bar.

— Sour de whisky, a rostit uriașul. Spune tu acu'.

— Sour de whisky, am zis.

Am primit sour de whisky.

Uriașul și-a lins impasibil băutura de pe peretele paharului pântecos. S-a uitat solemn la barman, un negrotei subțire, cu un aer îngrijorat, îmbrăcat în haină albă, care se mișca de parcă l-ar fi durut picioarele.

— Tu știi unde-i Velma?

— Velma, spui? s-a tânguit barmanul. N-am mai văzut-o p-acilea în ultima vreme. Nu, nu-n ultima vreme, dom'le.

— De când lucrezi aici?

— Să vedem... Barmanul a lăsat prosopul din mână, și-a încrețit fruntea și a început să numere pe degete. Cam de zece luni, crez. Cam de un an. Cam...

— Hotărăște-te odată, l-a apostrofat uriașul.

Barmanul a făcut ochii mari și mărul lui Adam i s-a mișcat aidoma unei găini decapitate.

— De cân' e localul ăsta numa' pentru cioroi? a întrebat uriașul ursuz.

— Cum?

Uriașul a strâns pumnul și paharul de whisky aproape că s-a topit în el.

— De cel puțin cinci ani, am spus. Omul ăsta n-are cum să știe de o fată albă pe nume Velma. Nimeni de aici n-are cum.

Uriașul s-a uitat la mine de parcă tocmai aș fi ieșit dintr-un ou. Aparent, whisky-ul nu-i calmase nervii.

— Pe tine cine naiba te-a pofțit să-ți bagi nasu'? a întrebat.

Am zâmbit. Am arborat un zâmbet larg, călduros, prietenos.

— Eu sunt cel care a intrat odată cu tine. Ți-amintești?

Atunci, el mi-a adresat un rictus, o strâmbătură plată care nu exprima nimic.

— Sour de whisky, i-a spus barmanului. Mișcă-ți ghioambele alea pădchioase. Rapid.

Barmanul a început să se agite, dându-și ochii peste cap. Eu m-am sprijinit cu spatele de bar și m-am uitat în încăperea. Acum era goală, cu excepția barmanului, a uriașului, a mea și a bodyguardului căzut lângă perete. Acesta din urmă se mișca. Se mișca încet, cu mare efort și mari suferințe, parcă. Se târa lent de-a lungul plintei, ca o muscă cu o singură aripă. Se retrăgea în spatele meselor, precaut, un om devenit deodată bătrân, deodată decăzut. I-am privit mișcările. Barmanul a mai adus două whisky-uri. M-am întors către bar. Uriașul a aruncat nepăsător o privire peste umăr, la bodyguardul care se târa, după care nu i-a mai acordat nicio atenție.

— N-a mai rămas nimic din local, s-a plâns el. Era o scenă mică și o formație și cămăruțe frumușele în care omul se putea distra. Velma cânta suav. Roșcată era. Frumușică foc. Era cât pe ce să ne căsătorim, când am fost dat în gât.

Mi-am luat al doilea sour de whisky. Începeam să mă satur de aventură.

— Ai fost dat în gât? am întrebat.

— Tu unde crezi c-am fost în ăia opt ai de care vorbeam?

— La prins de fluturi?

Și-a înțepat pieptul cu un arătător cât o banană.

— La răcoare. Malloy mă cheamă. Moose¹ Malloy mi se zice. Din cauza mărimii. Jaful de la banca Great Bend. Patruzeci de miare. Treabă solo. Nu-i așa că-i ceva?

— Și vrei să-i cheltuiești acum?

Mi-a aruncat o privire tăioasă. În spatele nostru stătea cineva. Bodyguardul era din nou în picioare, clătănându-se nițel. Ținea mâna pe clanța unei uși negre, din spatele mesei de zaruri. A reușit să o deschidă și i-a călcat pragul, aproape căzând în nas. Ușa s-a închis. S-a auzit declicul unei încuietori.

— Un' s-a dus ăla? a întrebat Moose Malloy.

Ochii barmanului au plutit în derivă în orbite și s-au focalizat cu dificultate asupra ușii prin care se împleticise bodyguardul.

— Ă... ăla-i birou' lu' domnu' Montgomery, domnule. Iel ie șefu'. Acolo-n spate-ș' are birou'.

— El ar putea să știe, a spus uriașul. Și-a băut whisky-ul dintr-o înghițitură. Ș-ar fi bine să nu facă pe deșteptul. Încă două la fel.

A traversat încăperea încet, cu pas ușor, fără nicio grijă pe lume. Spinarea lui enormă a ascuns ușa. Era încuiată. A scuturat-o și o bucată de panou a zburat într-o parte. A trecut pragul și a închis ușa după el.

A urmat liniște. M-am uitat la barman. Barmanul s-a uitat la mine. Privirea lui a devenit gânditoare. A lustruit tejgheaua și a suspinat și s-a sprijinit în brațul drept.

M-am întins peste tejghea și l-am prins de braț. Era subțire, fragil. L-am ținut și i-am surăs.

— Ce ai acolo jos, băiete?

El și-a lins buzele. S-a lăsat pe brațul meu și n-a spus nimic. Chipul lui lucitor s-a făcut pământiu.

— Tipul ăsta e dur, am spus. Și îl pot apuca pandaliile. Așa pățește când bea. Caută o fată pe care o cunoștea cândva. Localul ăsta era odinioară pentru albi. Ai prins ideea?

Barmanul și-a lins buzele.

— A lipsit mult timp, am zis. Opt ani. Nu pare că-nțelege ce mult e asta, deși m-aș fi așteptat să creadă că e o viață de om. I se pare că oamenii de aici ar trebui să știe unde-i iubita lui. Ai prins ideea?

Barmanul a zis încet:

— Credeam că ești cu el.

— N-am avut încotro. Mi-a pus o întrebare jos și apoi m-a tras după el. Nu l-am văzut niciodată până acum. Da' nu aveam chef să mă arunce peste acoperișuri. Ce ai acolo jos?

— Am o pușcă scurtată, a recunoscut barmanul.

— Nț. E ilegal, i-am șoptit. Ascultă, tu și cu mine suntem de aceeași parte. Mai ai ceva?

— Am un pistol, a mărturisit el. Într-o cutie de trabucuri. Lasă-mi mâna.

— Bun, am zis. Dă-te mai încolo puțin. Ușurel. În lateral. Acuma nu-i momentul să scoți artileria.

— Cine spune asta? a pufnit barmanul, lăsându-și greutatea de om obosit pe brațul meu. Cine...

S-a oprit. Ochii i s-au rostogolit. Capul i s-a smucit.

S-a auzit un sunet sec în partea din spate a localului, după ușa închisă, în spatele mesei de zaruri. Putea să fi fost o ușă trântită. Eu nu credeam asta. Și nici barmanul.

Omul a înghețat. I-a curs saliva din gură. Am ascultat. Niciun alt sunet. Am luat-o repede spre capătul tejghelei. Ascultasem prea mult.

Ușa din spate s-a deschis cu un bubuit și Moose Malloy a ieșit într-o fandare grea și s-a oprit brusc, cu picioarele înfipite și un rânjet larg și palid pe față.

Un Colt Army calibru 45 arăta ca un pistol de jucărie în mâna lui.

— Să nu-ncerce nime' șmecherii, a zis el pe un ton afabil. Labele pe bar.

Barmanul și cu mine am pus mâinile pe bar.

¹ Moose – elan în lb. engleză (n. tr.).

Moose Malloy a scrutat încăperea cu o privire atentă. Rânjetul i-a rămas la locul lui, ca bătut în cuie. Și-a mișcat picioarele și a străbătut ușurel încăperea. Părea un om în stare să Jefuiască singur o bancă – chiar și în hainele acelea.

A venit la bar.

— Sus mâinile, cioroi, a zis cu blândețe.

Barmanul a ridicat mâinile în aer. Uriașul a pășit în spatele meu și m-a percheziționat atent cu mâna stângă. I-am simțit respirația caldă pe gât. S-a îndepărtat.

— Nici domnu' Montgomery nu știa unde-i Velma, a zis. A ncercat să-mi spună... cu asta. Mâna lui aspră dezmiarda arma. M-am întors ușor și m-am uitat la el. Mda, a făcut uriașul. O să mă știi. O să mă ții minte, amice. Zi-le numa' putorilor ălora să fie cu ochii-n patru. Ei, rămas-bun, băieți. Tre' să prind un autobuz.

A luat-o spre capul scârilor.

— Nu ți-ai plătit băuturile, am spus.

S-a oprit și s-a uitat la mine atent.

— Oi fi zicând tu ceva acolo, a rostit el, da' io n-aș insista prea tare.

S-a pus în mișcare, a ieșit pe ușile duble și pașii lui s-au îndepărtat pe scări în jos.

Barmanul s-a aplecat. Am sărit imediat după teighea și l-am dat în lături. O pușcă scurtată zăcea sub un prosop, pe un raft de sub bar. Alături era o cutie de trabucuri. În ea, o armă automată de calibru 38. Le-am luat pe amândouă. Barmanul s-a retras lângă șirul de pahare din spatele barului.

Am ocolit capătul teighelei și am străbătut încăperea spre ușa deschisă din spatele mesei de zaruri. Dădea într-un hol în formă de L, aproape neiluminat. Bodyguardul stătea întins la podea, inconștient, cu un cuțit în mână. M-am lăsat jos, i l-am desprins dintre degete și l-am aruncat pe o scară din spate. Omul respira greu și mâna-i era flască.

Am pășit peste el și am deschis o ușă pe care cu vopsea neagră, scorojită, scria „Birou“.

Era o masă mică de scris, zgâriată, aproape de fereastra parțial acoperită cu scânduri. Bustul unui bărbat stătea drept în scaun. Scaunul avea spetează înaltă, care-i ajungea până la

baza gâtului. Capul era pliat peste spătar, așa încât nasul indica spre geamul bătut în scânduri. Pliat, întocmai ca o baptistă sau o balama.

În dreapta omului, un sertar al mesei era deschis. Înăuntru era un ziar cu o pată de ulei în mijloc. Pistolul trebuie să fi provenit de acolo. Probabil că părusse o idee bună la momentul acela, însă poziția scăfârlei domnului Montgomery dovedea că ideea fusese, de fapt, proastă.

Era un telefon pe masă. Am pus pușca scurtată jos și, înainte să sun la poliție, m-am dus să încui ușa. Mă simțeam mai sigur în felul acesta și domnul Montgomery nu părea să aibă nimic împotriva.

Când băieții de la poliție au tropăit pe scări în sus, bodyguardul și barmanul dispăruseră, iar eu rămăsesem singur în local.

3

Cazul a fost preluat de un tip pe nume Nulty, o areală de om cu maxilar îngust și mâini lungi și galbene, pe care le-a ținut așezate pe genunchi aproape tot timpul cât a vorbit cu mine. Era detectiv-adjunct atașat Diviziei 77th Street și am discutat într-o sală goală, cu două mesicioare lipite de pereții opuși și loc de mișcare între ele, dacă nu încercau să treacă doi oameni deodată. Podeaua era acoperită cu linoleum murdar și în aer plutea iz de chiștoace de trabuc vechi. Cămașa lui Nulty era roasă și mânecile sacoului fuseseră răsucite în interior la nivelul manșetelor. Arăta destul de sărac ca să fie cinstit, însă nu părea a fi omul care să-i țină piept lui Moose Malloy.

Și-a aprins jumătate de trabuc și a aruncat chibritul pe jos, unde-l așteptau multe altele să-i țină companie. A rostit pe o voce aspră:

— Negrotei. Încă o crimă între negrotei. Atâta valorez eu după optsprezece ani la departamentul ăsta de poliție. Poze ioc, loc ioc și nici măcar patru rânduri la mica publicitate.

N-am spus nimic. A luat cartea mea de vizită și a citit-o din nou, apoi a aruncat-o la loc.